

چرا و چگونه از رنگهای پنتون استفاده کنیم؟

Why & How to Use Pantone Color?

متفاوت باشد اگر:

- ماشین چاپ تغییر کند
- مرکب چاپ عوض شود
- چاپچی عوض شود
- شرایط محیطی همچون شب و روز، دمای محیط و ... تغییر کند

و ...

پس تکلیف طراح گرافیک، کارفرما و ... با این تغییرات چیست، چگونه می توان همه این موارد را در اختیار گرفت بطوریکه تغییرات را بتوان کنترل نمود. فضای رنگی قابل رویت توسط چشم انسان، محدوده ای از رنگها را شامل می شود که با هیچ یک از شیوه های شبیه سازی قابل بازسازی نیست برای مثال رنگهای موجود در سنگهای طبیعت همچون طلائی، نقره ای، فیروزه ای خاص یا حتی رنگهای قابل رویت در بال پروانه ها را نمی شود بازسازی کرد. محدوده رنگی ای که با مرکب CMYK در چاپ می شود ساخت بسیار محدود است. رنگهای پنتون برای افزایش این محدوده و ایجاد رنگهای دیگر موجود در طبیعت به مدد چاپ آمده اند. به عبارت دیگر با بکارگیری رنگهای پنتون فضای رنگی قابل شبیه سازی را در چاپ افزایش می دهیم.

کاربردهای رنگ پنتون

با توجه به موارد گفته شده، کاربردهای رنگ پنتون را می توان به اجمال به شکل زیر طبقه

سأله است که رنگهای پنتون به زندگی طراحان گرافیک و دست اندرکاران چاپ حیات داده است، و هنوز نکات بسیار در استفاده درست از آن گنگ و مبهم مانده است. در بحث رنگ در گرافیک و چاپ سعی در روشن شدن نکات تاریک خواهیم کرد.

چرا از رنگهای پنتون استفاده می کنیم؟

مقدمه

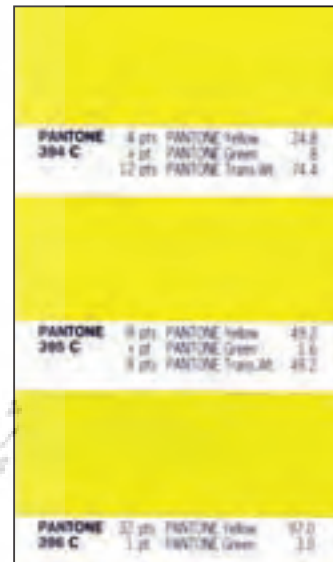
دنیای رنگها دنیای عجیبی است بخصوص در حیطه طراحی تا چاپ، درد مشترک همه طراحان گرافیک عدم تطابق رنگ در مراحل مختلف طراحی گرافیک تا چاپ است، مواردی از قبیل حالت های زیر:

۱- رنگ از نرم افزار به نرم افزار دیگر متفاوت است مثلاً نمایش CMYK در محیط نرم افزار CoreDRAW با نمایش آن در Photoshop متفاوت است؟!!

۲- رنگ از یک مانیتور به مانیتور دیگر متفاوت است. برای مثال یک تصویر را در یک نرم افزار و با دو مانیتور مشاهده کنید؟
۳- رنگ در صفحه نمایش با رنگ چاپ شده توسط چاپگرهای جوهر افشان متفاوت است.
۴- رنگ از یک چاپگر جوهر افشان به چاپگر دیگر متفاوت است.

۵- رنگ در چاپ با رنگ روی صفحه مانیتور و چاپگر جوهر افشان و چاپگر دیجیتال متفاوت است.

و بالاخره اینکه رنگ در چاپ نیز می تواند

پنتون PANTONE، نام تجاری مجموعه ای از رنگهای استاندارد است که در آن سایه های مختلف طیف رنگها به وسیله شماره هایی مطابق با سیستم انطباق پنتون (PMS) شناسایی می شوند.

رنگ‌های پنتون با یک نام و یک عدد مشخص می‌گردد، رنگ‌ها را می‌توان با توجه به درصدی ارائه شده در کاتالوگ پنتون از رنگ‌های اصل تهیه کرد. برای مثال یکی از رنگ‌های سبز پنتون با شماره ۵۶۹ مشخص گردیده است.

بندی کرد:

- ۱- ایجاد رنگ خاص سازمانی
- ۲- جلوگیری از بروز مشکل در موضع‌های مختلف
- ۳- ایجاد جلوه‌های ویژه رنگی

ایجاد رنگ خاص سازمانی

همانطور که گفته شد با رنگ‌های CMYK نمی‌توان برخی از رنگ‌های خاص را بدست آورد برای مثال برای ایجاد رنگ سرمه‌ای معمولاً رنگ سایان (C) را با درصدی از مژنتا (M) ترکیب می‌کنیم که در بسیاری از موارد درصد هر دو رنگ ۱۰۰ در نظر گرفته می‌شود. متأسفانه رنگ بدست آمده تقریباً مورد پسند هیچ گرافیکست حرفه‌ای نیست. این رنگ، سرمه‌ای چرک مایل به بنفش است و با آنچه که بر روی صفحه نمایش کامپیوتر دیده می‌شود بسیار متفاوت. اما در چاپ چهاررنگ CMYK کار دیگری نمی‌شود کرد. چاره کار استفاده از رنگ پنتون است. رنگ سورمه‌ای پنتون Reflex Blue شاداب، سرحال و سرزنده است. اصولاً ترام‌های رنگ‌های مختلف در یک کادر رنگی چند رنگ، رنگ را به سمت چرکی می‌برد به همین دلیل هر چه تعداد رنگ‌های بکار رفته به شکل ترام برای ایجاد یک رنگ بیشتر باشد به نظر می‌رسد چرکی رنگ ایجاد شده بیشتر می‌گردد. در این قبیل موارد استفاده از رنگ‌های پنتون شادابی و

سرزندگی بیشتری به طرح نهایی می‌دهد. از طرف دیگر رنگ‌های ایجاد شده بوسیله رنگ‌های CMYK را به سختی می‌توان در شرایط یکسان در نوبت‌های مختلف چاپ قرار داد برای مثال رنگ قرمز سیگار وینستون که به قرمز وینستونی شهرت دارد را نمی‌توان با ترکیب Y و M ساخت بعلاوه رنگ قرمز بدست آمده از ترکیب Y و M تا حد زیادی بستگی به شرایط زمان چاپ می‌تواند متغیر باشد. در این خصوص نیز استفاده از رنگ پنتون، ایجاد رنگ قرمز مطلوب نهایی را ساده‌تر می‌کند.

جلوگیری از بروز مشکل

تصور کنید پشت کامپیوتر نشسته‌اید و یک متن با اندازه فونت مثلاً ۸ را به رنگ سفید روی یک پس زمینه رنگی CMY قرار می‌دهید. بسیار زیباست، حداقل بر روی مانیتور اینجور دیده می‌شود. اما اگر نتیجه طرح خود را در چاپخانه ملاحظه کنید، ممکن است از اشکال ایجاد شده شگفت زده شوید. چاپچی بی‌تقصیر نیز نهایت سعی خود را کرده است که کار را تا حد امکان درست و دقیق چاپ کند اما ماشین چاپ ابزاری مکانیکی است و کنترل روی هم خوردگی رنگ‌ها بسیار سخت است. طرح زیبای شما در زمان چاپ به دلیل داشتن پس زمینه‌ای با رنگ‌های CMY و جابجایی ایجاد شده در این رنگ‌ها مشکل دار شده است بدین ترتیب که

کاتالوگ رنگ‌های پنتون معمولاً در چاپخانه موجود است و چاپچی رنگ ساز حرفه ای با استفاده از راهنمایی‌هایی که در کاتالوگ درج شده، رنگ مورد نظر طراح را میسازد.

یکی از مواردی که به کار چاپی حال و هوا و جلوه خاصی می دهد استفاده از رنگ‌های پنتون با پیگمنت یا رنگدانه‌های فلزی است مثلاً رنگ طلائی، نقره ای و ترکیب این دو رنگ با درصدهای مختلف رنگ‌های دیگر. همچنین استفاده از رنگ‌های فسفری اگر به جا و درست استفاده شود می تواند زیبایی یک طرح گرافیکی را دوچندان کند.

من استفاده بیجا یا به عبارت دیگر استفاده اجباری را در جلوه‌های ویژه چاپ نمی‌پسندم و گمان می‌کنم ماندگاری این قبیل کارها در ذهن بسیار کوتاه است اما اگر همین جلوه‌های ویژه در جای خودش استفاده شود سالها در خاطر می‌ماند. بنابراین استفاده از رنگ‌های پنتون در ایجاد جلوه‌های ویژه یکی دیگر از کاربردهای آن می باشد.

چگونه از رنگ‌های پنتون استفاده کنیم؟

اگر مطلب قبلی و بحث کالبد شکافی کار چاپی را دنبال کرده باشید چیزهای کاربردی فراوانی از بکارگیری رنگ در چاپ فراگرفته‌اید اما چگونه طرحی برای چاپ با رنگ‌های پنتون آماده کنیم؟ برای رسیدن به این هدف توضیح مختصری از چاپ لازم است. دقت کنید که در اینجا بیشتر به دلیل آشنایی

نوشته سفید محو و ناواضح دیده می‌شود. بنابراین یکی دیگر از موارد لازم در استفاده از رنگ‌های پنتون زمانی است که ناچار هستیم نوشته یا متن ریز و ظریفی را در پس زمینه رنگی بگذاریم. بخصوص وقتی که این زمینه رنگی از تعداد رنگ‌های بیشتری تشکیل شده است مثلاً ۳ رنگ یا ۴ رنگ است.

در این موارد با جابجا کردن رنگ پس زمینه که به شکل ۲، ۳ یا ۴ رنگ است با یک رنگ پنتون دقت کار چندین برابر خواهد شد. نوشته سفید در پس زمینه تک رنگ و ضوح و دقت خوبی خواهد داشت برای مثال اگر ناچار هستید متن ظریفی را به رنگ سفید در پس زمینه سبز ۳ رنگی CMY قرار دهید بهتر است پس زمینه را به جای CMY با یک رنگ پنتون مثلاً ۳۴۲ که همان رنگ سبز را به شما می‌دهد چاپ کنید. نتیجه کاملاً متمایز خواهد بود.

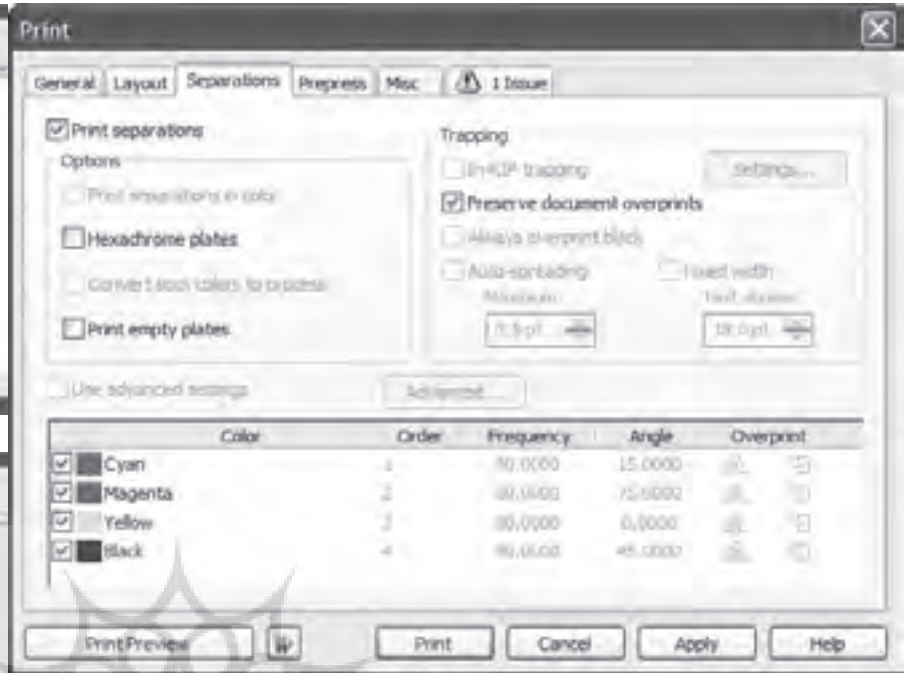
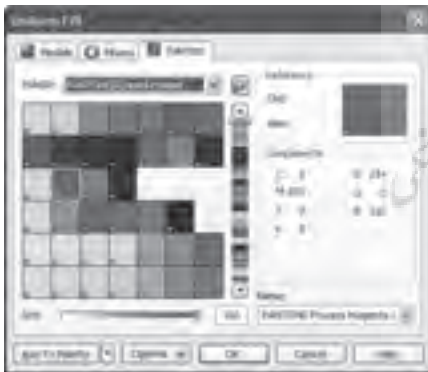
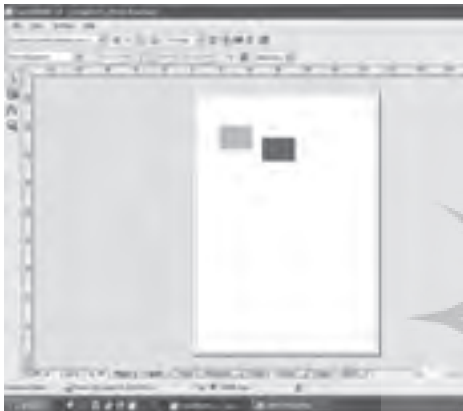
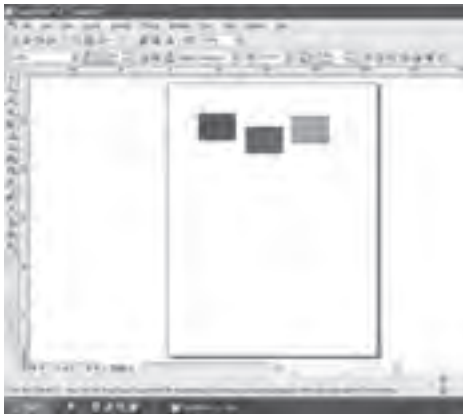
ایجاد جلوه‌های ویژه رنگی

ایجاد جلوه‌های ویژه در چاپ، کار طراحان حرفه ای و با تجربه است، یا حداقل کسانی که این قبیل کارها را بطور مرتب دیده و همه آنها را کالبد شکافی کنند. جلوه‌هایی از قبیل دایکات، ترموگرافی، استفاده از سلفون، UV به شکل‌های مختلف تکه ای، بافت دار و ...

اکنون شرکت پنتون کاتالوگ‌های گوناگون رنگی در زمینه صنایع مختلف ارائه میکند و این در حالی است که در زمینه چاپ، شناخت کمی از آن در ایران وجود دارد. بد نیست سری به سایت پنتون بزنید، در آنجا اطلاعات خوبی درباره شرکت دریافت خواهید کرد.

www.pantone.com

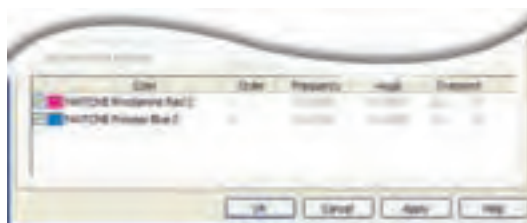
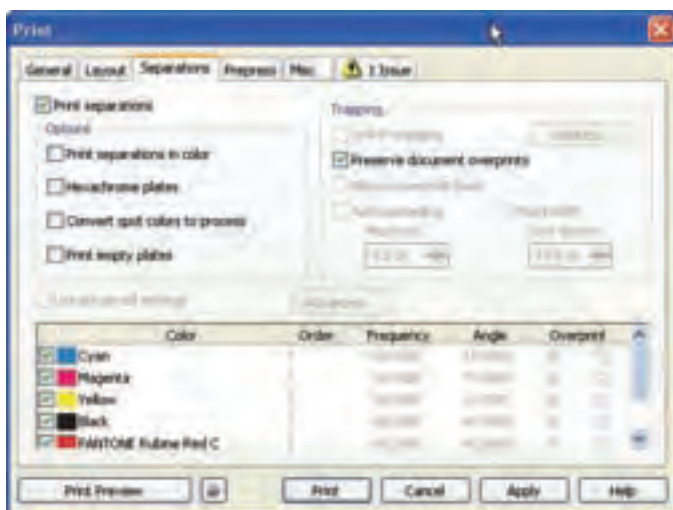
هر رنگ و سپس تهیه زینک و چاپ زینک مورد نظر با هر رنگ دلخواه. شاید تا به حال دیده باشید که یک کار تک رنگ با رنگ‌های مختلف چاپ شده است مثلاً سیاه، آبی، سبز، قرمز.

طراحی برای چاپ دورنگ پنتون در یک کار دورنگ برای آنکه دو رنگ تفکیکی با رنگ‌های پنتون چاپ کنید کافی است در طرح خود از دو رنگ که در خروجی به شکل مجزا بیرون می‌آیند استفاده کنید. برای درک بهتر موضوع به سراغ نرم افزار کورل دراو می‌رویم. صفحه نرم افزار را باز کنید. چند کادر فرضی ترسیم نمایید و سپس از منوی **File** به سراغ **Print** بروید. در پنجره ظاهر شده روی **tab** یا برگ نشان **Separations** کلیک کنید. قسمت **Print separations** را تیک بزنید بدین ترتیب رنگ‌های مورد استفاده در طرح شما در قسمت پایین صفحه ظاهر می‌گردد. اگر روی **Print Preview** کلیک کنید نمایشی از پرینت تفکیکی شما دیده می‌شود. همانطور که ملاحظه می‌کنید رنگ‌ها به شکل سیاه و درصدهایی از رنگ سیاه تهیه می‌گردد که البته زوایای هر رنگ متفاوت است. بنابراین در هر حال از طریق نرم افزار کورل و منوی **Print** آن می‌توانید تعداد رنگ‌های مورد استفاده در کار چاپی خود را کنترل نمایید.

عمومی با چاپ افست روی این چاپ توضیح می‌دهیم، اما این مسئله برای چاپ‌های دیگر نیز صادق است.

برای اینکه یک کار چاپی آماده کنید بایستی زینک یا رابط چاپ مجزایی برای هر رنگ در اختیار داشته باشید برای مثال اگر قصد طراحی و چاپ یک کار تک رنگ را دارید بایستی نهایتاً یک عدد زینک داشته باشید و آن را بر روی سیلندر زینک در ماشین چاپ ببندید و مرکب مورد نظر را در مخزن مرکب ریخته و چاپ کنید. برای تهیه هر زینک نیز بایستی فیلم مورد نظر را در اختیار داشته باشید. بنابراین آنچه اهمیت دارد تهیه فیلم هر رنگ به شکل مجزاست. از روی فیلم زینک تهیه می‌شود و زمان چاپ می‌توانید به دلخواه هر رنگی را برای هر زینکی استفاده کنید. اشتباه نکنید این مسئله مربوط به چاپ‌های تفکیکی است و نه ترکیبی.

در چاپ ترکیبی چهار فیلم سایان **C** مژنتا **M** زرد **Y** و مشکی **K** را داریم که از روی آنها چهار زینک **C/M/Y/K** تهیه می‌شود تمام رنگ‌های ترکیبی از لحاظ زاویه با یکدیگر متفاوت است بنابراین حتماً بایستی زینک سایان را با رنگ سایان چاپ کرد و ... تا کار چهار رنگ درستی داشته باشیم. اما در مورد رنگ‌های تفکیکی تنها کاری که بایستی انجام داد تهیه فیلم‌های مجزاست برای

بنابراین با توضیحات داده شده معلوم می‌شود که اگر بخواهید یک کار دو رنگ پنتون چاپ کنید یک راه این است که دو رنگ مشخصی از رنگهای CMYK را انتخاب کنید مثلاً سایان و مژنتا. در این حالت خروجی فیلم شما به شکل دو رنگ جداگانه بدست می‌آید. راه دیگر این است که دو رنگ پنتون انتخاب کنید برای انجام این کار در نرم افزار کورل دراو به این شکل عمل کنید. کادر یا موضوع مورد نظر خود را انتخاب نمایید. از قسمت جعبه ابزار Fill tool و سپس پنجره Fill color Dialog را انتخاب نمایید. پنجره Uniform fill باز می‌شود روی برگه نشان Palettes کلیک کنید. از قسمت Palettes انتخاب PANTONE Solid coated را گزینش کنید و هر رنگی را که می‌خواهید از طریق بخش Name یا از طریق رنگهایی که می‌بینید انتخاب نمایید. از بخش Tint هم می‌توانید در صد رنگ را مشخص کنید. اکنون که رنگهای پنتون را انتخاب کرده اید یکبار دیگر به منوی پرینت بروید، خواهید دید که هر دو رنگ پنتون انتخاب شده در بخش Separations از پنجره Print دیده می‌شود.

تصویر رنگی وجود داشته باشد ناگزیر به استفاده از رنگهای CMYK هستیم و به دلایل دیگر نیز مجبوریم که از رنگهای پنتون یا به عبارت دیگر از رنگهای Spot استفاده کنیم. در این وضعیت نیز به همان شکلی که در قسمت قبلی گفته شد کافی است کادر یا موضوع مورد نظر خود را انتخاب کرده و به همان ترتیب رنگهای پنتون را در آنها بریزید بدین ترتیب وقتی به پنجره Separations مربوط به پرینت بروید به غیر از رنگهای CMYK رنگهای پنتون انتخاب شده را نیز می‌بینیم. بنابراین خروجی فیلم ما مثلاً ۶ رنگ است که شامل فیلم C-M-Y-K ۱ پنتون و ۲ پنتون می‌باشد. از فیلم‌های گرفته شده ۶ عدد زینک تهیه و سپس کار مورد نظر چاپ می‌گردد.

طرح سوال مسابقه:

کاربردهای دیگر رنگ پنتون یا به عبارت دیگر استفاده از رنگهای جداگانه یا Spot را برای ما بفرستید تا به قید قرعه جایزه بگیرید. آدرس: تهران، صندوق پستی ۱۶۳۶-۱۴۱۵۵ یا به آدرس زیر ایمیل بزنید: info@afrazi.com

در بسیاری از کارهای حرفه‌ای که بیشتر شامل جعبه و بروشور و کاتالوگ می‌شود استفاده از رنگهای دیگر به جز CMYK برای طراحی کارهای چاپی بالای چهار رنگ به دلایل مختلف ضروری می‌نماید به عبارت دیگر وقتی در طرح مورد نظر

به کتاب «راهنمای ناظران چاپ» مراجعه شود.